

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Éves 150.— L., félévre 85.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

CLUJ,

Strada Baron L. Pop 5. szám.

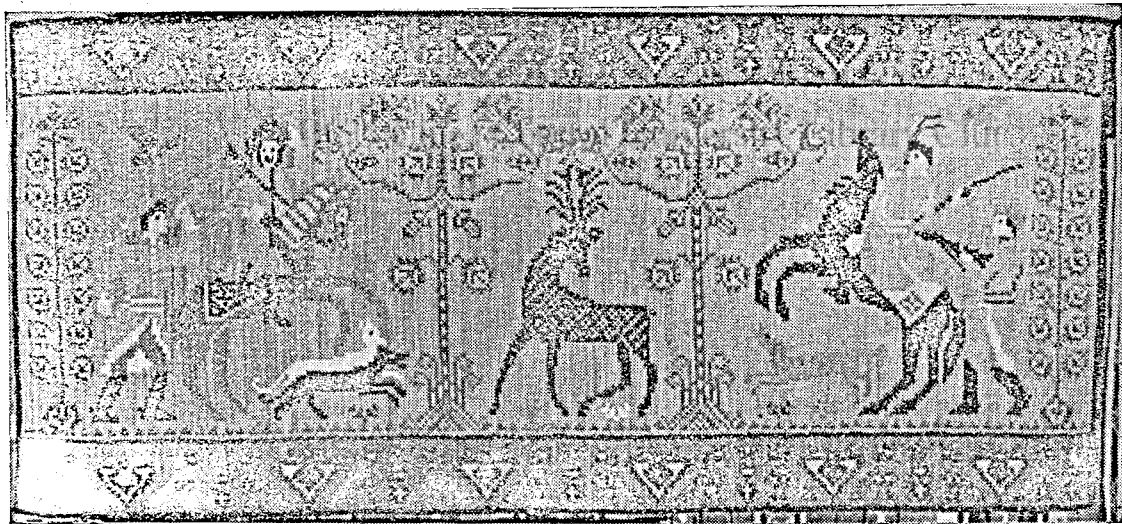
Megjelenik minden szombaton.

Nők az első vonalban.

Mult számunk e hasábjain örömmel számoltunk be arról a nagy szolgálatról, amelyet egy nemeslelkű úrhölgy harminc népkönyvtár alapításával népi művelődésünk ügyének tett. Mostani beszámolóink is magyar nők nagyérdemű munkásságát akarja méltatni.

a székely szőnyegek ügye elbukik és egy szép magyar kezdet megint szomorú végre jut.

Örömmel állapítjuk meg, hogy az az aggodalom nem teljesedett be. A székely szőnyegek készítésének ma is lelkes szervezője és irányítója működik a vármegyének egy má-

Székely szőnyeg vadászcenével.

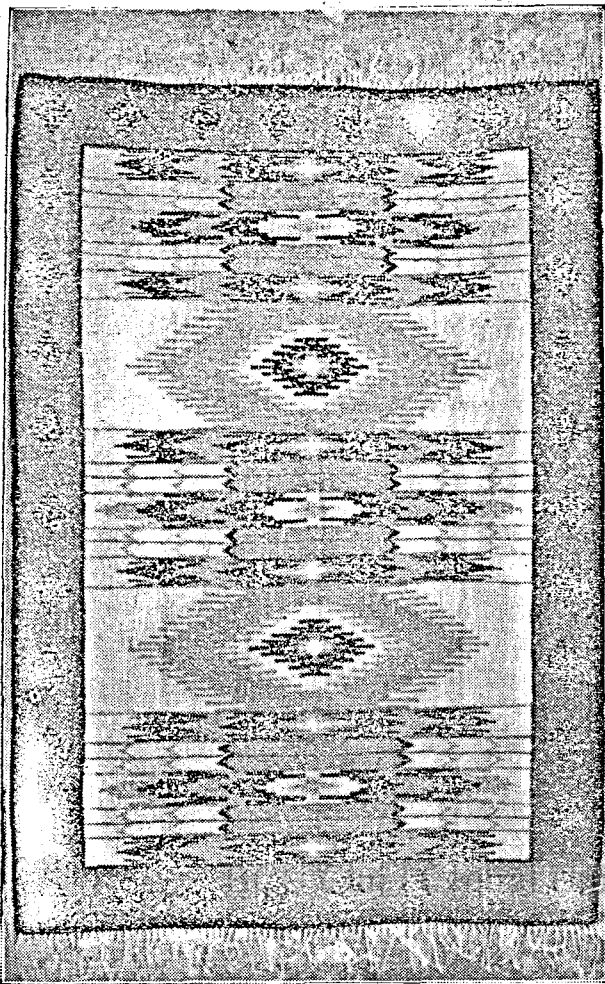
Annak idején nagy fájdalmat keltett a magyarság körében dr. Paál Gáborné halála. A kiváló székely politikus nagyműveltségű, tehetsége népünknek egyik magasrendű művészeti megnyilatkozását: a szőnyegkészítést fenntartotta és karolta föl páratlan buzgósággal. A Csuc megyei székely szőnyeg dr. Paál Gáborné szervező és irányító munkássága néhány év alatt nemesak hazarésztünkben, hanem az ország határán túl is nagy megbecsülésre és keletkezésére tett szert.

A páratlan buzgalma úrhölgy korai halálát méltán keltette azt az aggodalmat, hogy

sik vidékén. Gál Ferencné úrhölgy

Gheorgheni folytatja a székely szőnyegek művészi és üzleti istápolását. Ahhoz értő székely asszonyok az ő vezetése alatt is az ősi szövőszékeken alakítják ki az eredeti minták szép színeit és formáit.

Gál Ferencné székely szőnyegek nemesak fenntartják a régi színvonalat, hanem a fejlődésnek örvendetes vonásaival ékeskednek. A mintákat ugyanis Nagy Imre festőművész, aki a művészelelkű nép között él s már dr. Paál Gábornénak is buzgó munkatársa volt, magyarszellemű, történelmi és vallási jelentő-

séggel bíró rajzokkal gazdagítja. Első képünk mintáját az egyik környékbeli falu ősi házának, a Cserey-udvarháznak falfestményével tette még érdekesebbé.

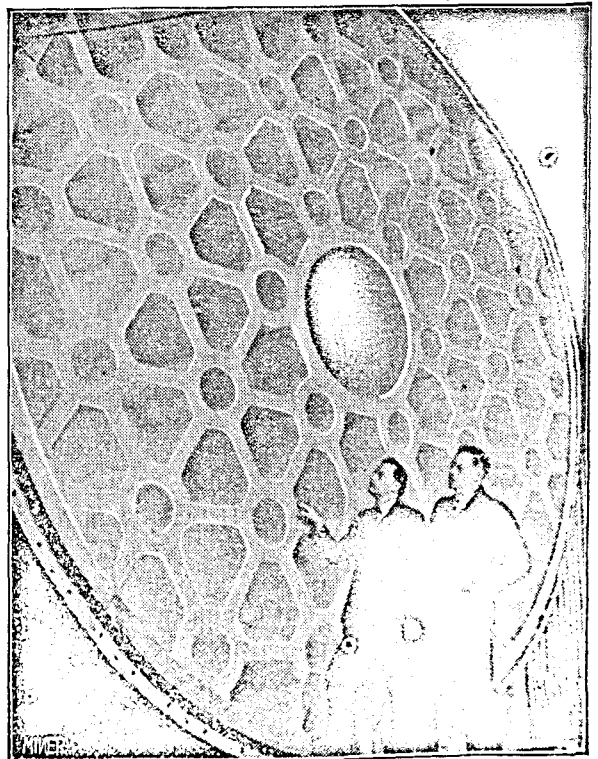
A székelly szőnyeg tehát nem halt meg, hanem tovább halad a virágzásnak és fejlődésnek utján.

Most egyik állomásához jutott el a magyar munka. Voltaképen ebből az alkalomból foglalkozunk a kérdéssel. Szerkesztőségi szobánk szomszédságában, a Minerva nagy termében egy hozzáértő és élelmes úrileány, *Barabásy Erzsébet* kisasszony kiváló festőművészek és szobrászok közreműködésével nagyszabású kiállítást rendezett azokból a szőnyegek közül, amelyeket székelly szövőfonó asszonyok Gál-Ferencné irányítása mellett készítenek. A kiállításnak nagy sikere van, a város közönsége tömegesen látogatja és vásárlásával is méltányolja magyar asszonyaink buzgalkodását.

Mi is őszintén örülünk, hogy asszonyaink áldásos működését, hol könyvtáralapításért, tehát a szellemi haladás munkálásáért, hol a gazdasági érdekeink szolgálatáért illethetjük őszinte elismeréssel.

Új világ-csoda.

Közöltük lapunkban, hogy Amerikában öt méter átmérőjű üvegtömböt öntöttek. Az üveg a világ legnagyobb távcsőjének lesz legfontosabb alkotórésze. Az óriási üvegtömb lehűtése hónapokig tartott. A hűtés befejeződött és az óriási lencsét külön vonaton New-York mellől Kaliforniába szállították. A hatalmas távcső csiszolását rövidesen megkezdik és ezután hozzáfognak szereléséhez. A nagy távcsövet negyven méter átmérőjű kupola csarnokba fogják elhelyezni. A cső hosszúsága 18 méter lesz. Külön gépezet fogja a távcsövet a csillagok járása szerint igazítani. A számítások szerint a távcső az emberi szemnél négyszázezerszer nagyobb fényerejű lesz, vagyis, aki a távcsőbe néz, négyszázezerszer messzibbre fog látni, mint szabadszemmel. Képünkön a 20 ezer kiló súlyú üvegtömböt mutatjuk be. Felülete az öntőforma miatt sejtekre tagolódik.

A Magyar Párt válasza.

Bidu, Treiscaune megye prefektusa, aki eddig a legélesebb harcban állott a magyarsággal, meglepetésszerűen béreajánlatot tett és felkérte a Magyar Párt helyi tagozatát, hogy a közigazgatási választások alkalmával működjenek együtt a kormányzattal. A Magyar Párt Treiscaune megyei tagozatának elnöki tanácsa foglalkozott a megyefőnök ajánlatával és terjedelmes emlékiratban adta meg válaszát. A válaszban a megyei tagozat előadja, hogy a magyarságnak a megyében nagyon sok sérelme van. Felsorolja a tagozat az emlékiratban, hogy a magyarság a magyar nyelv használatának jogától a magánérinkezést kivéve, teljesen meg van fosztva. Állandó tolmácsokra és közvetítőkre van szükség s ez a népet indokolatlan kiadással terheli meg. Részletesen kifejti a tagozat vezetősége az emlékiratban az iskola-sérelmeket. Foglalkozik a kisebbségi tisztviselők helyzetével és a postai alkalmazottak visszaélésével. Felemlíti a Párt emlékiratában, hogy kormánypénzen a megyefőnök a Magyar Párt ellen ujságot támogat, az az ujság a leggyalázóbb módon foglalkozik a magyar ügyekkel. Végezetül a megye szomorú anyagi helyzetét tárja fel az emlékirat és a következőkkel fejezi be a prefektushoz intézett beadványt:

„Miután pártunk a rendnek és törvényességnek polgári pártja, amely leghat-

hatósabb segítség a szélsőséges törekvésekkel szemben, a prefektus ur támogatását kellene, hogy élvezze. Ehelyett azonban különösen a községekben a magyarpárti gyűlések tartása és Pártunk működése lehetetlenné van téve. Csak úgy várható a köz érdekében bármiféle együttműködés, ha a megye magyar lakossága is élvezzi a törvényben biztosított jogait, vagyis ha minden községben, városban és a megyénkben az időközi bizottságokkal való kormányzási rendszert megszüntetik.“

Ezután rámutat az emlékirat arra, hogy a szomszédos Braşov megyében csak egy helyen működik időközi bizottság. Végül a következő megjegyzéssel végződik az emlékirat.

„Részletkérdésekkel és egyéb sérelmekkel ez alkalommal nem foglalkozunk. Kijelentjük azonban, hogy, amennyiben prefektus ur eddigi kormányzati módszerén változás történik, és felsorolt sérelmeink legalább a jövőben orvosolást nyernek, Pártunk késznek nyilatkozik a köz érdekében Önnel mindenféle közszolgálati téren teljes erejével közreműködni.“

Az Országos Magyar Párt helyi tagozatának emlékirata mindennél jobban rávilágít arra az áldatlan és szomorú állapotra, amely a magyar kisebbségre Treiscaune megyében is ránehezedik.

Külföld.

A belga bomba. Az egész világot megrázó érdekességű III. Lipót belga királynak a múlt heti belga minisztertanácsban tartott beszéde. Ebben a beszédben az ifjú király életszükségletnek mondta Belgiumban nagyon katonai szervezet megerősítését, amely az ország mindegyik szomszédját visszatartsa től, hogy belga területet használjon fel valamely másik állam megtámadására. Amint is-

meretes, Németország a világháború kezdetén iszonyu hadierővel rontott be Belgiumba s ezzel megsértette ennek a kis országnak korábban általa is nemzetközi szerződéssel biztosított semlegességét. Az akkori német kormányt ennél a nyílt szerződészegésnél az a gondolat vezette, hogy ilyen módon, az első meglepetés erejével sikerülni fog Franciaországot legázolnia. Ez a terv nem sikerült, de alkalmas volt arra, hogy ugyyszólva az egész világ ellen-szenvét felkeltsé Németország

ellen s Angliának jó ürügyet adjon a háboruba való belépésre. A háború végén pedig Belgiumot a megtámadás s az abból származott szenvedések emléke teljesen Franciaország mellé hajította, annyira, hogy a két ország ugyyszólva egységes katonai vezetés alatt dolgozott. Ezt az egységet szünteti meg a belga király nagyjelentőségű beszéde s ez a tény egyfelől azt bizonyítja, hogy Belgium nem hajlandó saját területét hadszínterré tenni, még a francia barátság kedvéért sem, másfe-

lól pedig, hogy a belga király nagyon feszültnek érzi a mai nemzetközi helyzetet. Ezenkívül valószínű, hogy a belga kormánynak nincs kedvére a francia-orosz szövetség s ezért is igyekszik visszaállítani az ország védelmének függetlenségét.

Franciaországban érthető izgalmat keltett a belga király nyilatkozata s már is elhatározták a belga-francia határvonalon a francia-német határon emelt erődítés vonalának kiépítését. A francia s részben az angol lapokban megjelent cikkek hatása alatt a belga kormány kijelentette ugyan, hogy a Népszövetséghez s a közös biztonság gondolatához továbbra is ragaszkodik, de ez tervbe vett lépésének jelentőségét nem csökkenti.

Olasz-német tanácskozás. Ciano gróf, Olaszország fiatal új külügyminisztere több napi tárgyalásra Berlinbe érkezett. Ennek a látogatásnak előkészítése már régóta folyik s hogy most végre maga a látogatás is bekövetkezett, ez azt bizonyítja, hogy a régebbi olasz-német feszültség teljesen megszűnt és a két állam ezután egyirányú kül-

politikát fog folytatni. Valószínűleg a szovjet uralom ellen, mert nem valószínű, hogy Németország külpolitikájának ebből a vezető gondolatából bármit engedett volna. A jelentések szerint a tárgyalások anyagát előre nem határozták meg, vagyis szóba fog kerülni a világpolitika minden vitás kérdése, így a locarnói új szerződés, a dunai államok helyzete, a német-osztrák viszony s talán az Olaszország-Magyarország és Ausztria között Rómában megkötött gazdasági és politikai szerződésnek kihatása Németországra. Ez annál inkább valószínű, mert az említett három állam képviselői csak az olasz-német tárgyalások befejezése után fognak újabb közös tanácskozásra összeülni Bécsben.

Mivel Mussolini október 30-án megint beszédet fog intézni az olasz néphez, valószínű, hogy ekkor az olasz-német megállapodásokról is meg fog emlékezni.

A locarnói új szerződés. A belga király most ismertetett nyilatkozata után különösen olasz részen az volt a felfogás, hogy Belgium kilépése a kölcsönös biztonság gondolköré-

ből tulajdonképpen megszüntette a locarnói új szerződés megkötésének lehetőségét. Az újabb belga kijelentések azonban megadták a lehetőséget a szerződés tárgyalására s már megérkezett Németország válasza a hozzá ebben a kérdésben intézett angol jegyzékre. Németország hajlandó részt venni a tárgyaláson, de a jegyzékben foglalt javaslatokkal szemben kifogásokat emelt. Ezeknek a kifogásoknak a lényege az, hogy Németország a keleti államokra hatályos közös biztonsági szerződés megkötésére nem hajlandó. Így valószínű, hogy csak a nyugati biztonság kérdésében tudnak majd a tárgyaló államok megegyezni, annyival inkább, mert a szovjetet s Lengyelországot nem hívják meg a tanácskozásra, ez pedig amellettszól, hogy a keleti biztonság kérdése most nem fog tárgyalásra kerülni. Olaszország udvariasan, de óvatosan válaszolt az angol jegyzékre, de az olasz-német baráti viszony helyreállta folytán az olasz felfogás majdnem bizonyosan a német válasszal egyenlő tartalmu lesz a tárgyaláson.

Anglia fegyverkezik. Az angol kormány óriási erővel folytatja az ország megkezdett felfegyverzését. A folyton erősödő gazdasági fellendülés mellett ez nem fog az ország nagyobb megterhelésével járni, mert az ilyen célra már felhasznált 800 millió fontnyi óriási összeget is alig érezte meg az angol nemzet. Ilyenformán rövid idő alatt minden más államot túlhaladó hadiereje lesz Angliának, még pedig a béke szolgálatára, vagyis azért, hogy tulnyomó hadierőjével azonnal el tudjon nyomni minden háborus kísér-

Senki ne mulassza el

egy olyan zsebnaptárról gondoskodni, amely tartalmánál fogva úgy a hivatalos, mint a mindennapi életben lépten-nyomon előforduló kérdésekkel egész éven keresztül, kimerítő tájékoztatást nyújt. Ez a közkeveltségnek örvendő

„Special” zsebnaptár

Terjedelme kb. 200 oldal. Külön blokkal.

Ara: Izléses vászonkötésben — — 40— leu.

Elsőrendű bőrkötésben — — 60— leu.

Kapható minden könyvkereskedésben! **Akik a »Magyar Nép« utján rendelik meg 15— leu, illetve 10— leu engedményben részesülnek, tehát 25—, illetve 45— leuért kapják, az ár előzetes beküldése mellett portómentesen.**

Belpolitikai hírek

Munkaterv a parlament téli ülészakára. Mint jeleztük, a parlament téli munkásságát november 15-én kezdi meg. A parlamenti ülészakot megnyitó királyi trónbeszéd rövid lesz. Valószínűleg csak a külpolitikai része lesz terjedelmesebb, ezért a felirati vita is a trónbeszéd külpolitikai része körül fog kialakulni. A törvényjavaslatok tárgyalására csak december hónapban kerül sor.

A kormány gyakorolja Öfelsége távollétében a felségjogot. Öfelsége Károly király hosszabb időre elhagyja Románia területét, Prágába utazik. A király távollétében a felségjogokat a kormány fogja gyakorolni. Öfelsége fogadtatására Prágában minden előkészület megtett. Károly király az elnöki palotában fog lakni.

Franciákkal vagy a németekkel? A nemzetközi helyzet a romániai politikai pártok munkájára és magatartására nagy hatással van. Az egyik román párt az eddigi francia barát politikát akarja folytatni, a másik pedig a németekkel akar együtt munkálkodni. Közlebről két nagyobb népgyűlésen kerültek szóba ezek a kérdések. A nemzeti parasztpárt Bucarestben tartott népgyűlést. A gyűlésen huszszor ember vett részt. Mihalache pártvezér beszédében foglalkozott a külpolitikai helyzettel. Utána több szónok fejtegette a kérdést. A nemzeti párti gyűlésen határozottan állást foglaltak a francia barát politika mellett. Az egyik szónok kijelentette, hogy Románia külpolitikája nem lehet német-barát, mert amíg Németország nem ismeri el Románia hatá-

rainak sérthetetlenségét, addig ellenség. A gyűlés egyhangúlag állást foglalt Titulescu eddigi külpolitikája mellett.

Oradean Vajda pártja tartott gyűlést. A gyűlésen Vajda keményen bírálta a nemzeti parasztpárt kormánybuktató mozgalmát, kifejtve, hogy ez a mozgalom nem szolgálja Románia biztonságát. Vajda után több szónok beszélt és általában mindenik német-barát hangon nyilatkozott. Vajda nagy tisztelettel beszélt Hitlerrel és Mussoliniról. A Vajda-párt népgyűlésén a nagy tömeg diszmenetben vonult el Vajda előtt.

Váratlan látogatás. Tatarescu miniszterelnök dunai kirándulását váratlanul megszakította és Belgrádba érkezett. A miniszterelnök a belgrádi román követ kíséretében látogatást tett Stojadinovics jugoszláv miniszterelnöknél és felkereste a jugoszláv külügyminisztert. A hivatalos jelentések szerint Tatarescu miniszterelnök rangrejtve érkezett Belgrádba és látogatása teljesen magánjellegű. A külföldi újságok azonban másképpen fogják fel Tatarescu látogatását. Különösen a francia újságok foglalkoznak behatóan a román miniszterelnök belgrádi látogatásával. Felteszik, hogy a belgrádi látogatáson fontos külpolitikai kérdések kerültek szóba és hogy a két kormányelnök bizonyára megbeszélte a Belgium állásfoglalásával keletkezett új külpolitikai helyzetet.

Sajtó-minisztériumot létesítenek. A kormány új minisztériumot készül felállítani. A sajtó és propaganda ügyek vezetésére ugynevezett sajtó-minisztériumot létesítenek. Ehhez a minisztériumhoz beosztanak a jelenleg különböző minisztérium-

ret. Hogy az angol kormány ez a célja, az kitűnik abból, hogy a fegyverkezési terület minden párt egyformán veszi észre.

A spanyol harcok. A felkelő nemzet csapatai visszafoglalták Oviedo városát s minden oldalról közelednek Madrid, a város felé. A szovjet fenntartja azt a vádját, hogy Olaszország és Németország portugál területen át hadianyaggal látja a felkelőket s azzal fenyegetik, hogy a katalóniai kikötőn át ő a kormánycsapatoknak hadiszert szállítani. Ezért a londoni semlegességi bizottság tárgys választ kér Olaszországtól, Németországtól és Portugáliától a szovjet vádakra nézve csak a válaszok beérkezése után fog dönteni.

Az osztrák hazafias pártok nagy érdeklődés közt tartották meg ezévi nagygyűlésüket s azon hitet tettek Ausztria függetlensége mellett. A gyűlésen felszólt Schuschnigg kancellár s kijelentette, hogy Ausztriában senki sem tör diktatúrára s a diktatura bevezetése lehetetlen, de szükségtelen is.

A magyar országgyűlés október 31-én összeült s első ülésében eldöntö az elhalt Gömbös miniszterelnök emlékének. Az országgyűlés először az új ügyvédi rendtartást fogja tárgyalni s közlebről pártközi bizottság alakul az új választójogi törvény alapelveinek megbeszélésére.

A Darányi-kormány bemutatkozását pártkülönbség nélkül nagy rokonszenvvel fogadják s bizalommal várják tőle az elkövetkező időkben szükség nélkül elkerülendő ellentétek elsimítását.

mokhoz szétszórta beosztott sajtó és propaganda ügyosztályokat.

Mit mondott egy volt alminiszter a kisebbségekről? Andrei, egyetemi tanár, volt iskolaügyi alminiszter egy gyűlésen erősen kikelt a szélsőséges izgatások ellen. A volt miniszter beszédében hangoztatta, hogy Romániában négymillió kisebbségi polgár él s ezeket nem lehet kiirtani. Előadta Andrei, hogy a Népszövetség több nagyhatalom teljes biztosítéka mellett megállapította, hogy a kisebbségekkel szemben milyen bánásmódot kell folytatni.

— De ettől eltekintve — mondotta a volt alminiszter — Krisztus arra tanított, hogy szeressük embertársainkat. Az ifjúság egyrésze téves utakon jár. A román nép nem gyűlöli sem a magyarokat, sem a németeket.

Az alminiszter beszédét nagy jelentőségűnek kell tartanunk mert egy ifjúsági gyűlésen mondotta. Tudvalevőleg a román ifjúság körében izgatnak leginkább a kisebbségek ellen.

Érdekes pesti szerelmi regény. Egy előkelő tudós és egy szép pesti primadonna házasságáról közöl cikket a *Déli* új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek rádióműsorokat, egyfelvónások színdarabot, novellákat, színházi beszámolókat, pletykákat, nagyzerű filmrovatot, számtalan pompás riportot és több mint száz képet talál az olvasó a kitűnő színházi képeslapban.

Híreink

Fontos dátum. A konverziós adósok által fizetendő részletek újabb határideje november 15-ike. Ezen a napon azok kell, hogy fizessék adósságrészleteiket, akik a konverziós törvénynek azt a pontját vették igénybe, amely szerint 17 év alatt rendezhetik adósságukat. A most fizetendő részletre az alábbi táblázat ad felvilágosítást.

Felére csak entett tartozás.	Fizetendő összeg.
1000 lei	39.52 lei
1500 lei	59.27 lei
2000 lei	79.03 lei
2500 lei	98.79 lei
5000 lei	197.58 lei
7500 lei	296.37 lei
10.000 lei	395.16 lei
20.000 lei	790.32 lei
30.000 lei	1,185.49 lei
40.000 lei	1,580.66 lei
50.000 lei	1,975.82 lei
60.000 lei	2,370.98 lei
70.000 lei	2,766.15 lei
80.000 lei	3,161.31 lei
90.000 lei	3,556.48 lei
100.000 lei	3,955.64 lei
500.000 lei	19,753.20 lei
1,000.000 lei	39,516.18 lei

Tehát, akinek eredeti tartozása 2000 lej volt és felére (1000 lejre) csökkent a törvény alapján most 39 lejt és 52 banit fizet.

Hármas ikrek keresztapaságát vállalta Őfelsége. Szabó Ferenc, (Seini-i) szőlőművelés feleségének három fiúgyermekét szülte. A szülők Őfelsége II. Károly királyt kér-

ték fel keresztapának. Az uralkodó vállalta a keresztapaságot és a református templomban lefolyt keresztelón Papadopol ezredessel képviseltette magát. A keresztapai ajándék tízezer lej és a három gyermeknek való teljes kelengye volt. A keresztelési ünnepség után a református kulturházban kerti ünnepséget tartottak.

Pofokodó tanító. Maksa (Moacsa) községben az állami iskolai tanító sok gyermeket alaposan elvert, mert a szülők nem fizették ki a tankönyvekért követelt összeget. A szülők érdeklődtek a tanítónál, hogy miért követel a könyvekért olyan sokat? Mikor kérdésükre nem kaptak felvilágosítást, panasza mentek a tanfelügyelőhöz. Időközben egyik magyar újságban megírták az állami tanító viselt dolgait. A hatóság nyomozást indított és több gyanúsított asszonyt, akikről feltételezték, hogy az újságnak az adatokat szolgáltatották, a csendőrségre kísérték. Itt több asszonyt bezártak és csak fél napi fogvatartás után szabadultak ki.

A Timisoara-i állami elemi iskola magyar és német tagozatát a román tagozatba olvasztották. Timisoara-n az V. kerületi iskolában hivatalosan a magyar és német tagozatokat nem szüntették meg, a szülők azonban a gyermekek előadásából megállapították, hogy ebben az iskolában valami nincs rendjén. Az *Országos Magyar Párt* bánáti

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a,

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

(Banat-i) fagozatának iskolaügyi bizottsága megvizsgálta az esetet és megállapította, hogy az V-ik kerületi iskolában a három fagozat osztályait egybevonták. A *Magyar Párt* a tanfelügyelőséghez fordult orvoslásért és amennyiben a tanfelügyelőség a panaszt nem fogja orvosolni, a sérelmet a kormány elé viszik.

Külföldi oklevelek érvényesítésének határideje. Az iskolaügyi minisztérium rendeletben hozta nyilvánosságra, hogy azok, akik a hatalom változás előtt szereztek külföldi vagy a csatolt területekről származó okleveleket, 1937. április 1-ig érvényesítsék. Ez időn túl a diplomák nem érvényesíthetők.

Súlyos vádak egy református lelkész ellen. Dohy Jenő,

Salonta-i református lelkész ellen Filip Joan vármegeyi közigazgatási felügyelő vizsgálatot vezetett be. Dohyról névtelen feljelentők állítják, hogy egyik vasárnap délelőtt. Igéj hirdetés alkalmával államellenes kijelentéseket tett a szószékről. A megvádolt lelkész nyugodtan tekint a vizsgálat lefolytatása elé, mert a rosszindulatu vádat alaptalannak tartja.

Magyar tengerész halála. A „Marasti” nevű román hadihajón robbanás történt. A robbanás alkalmával nyolc matróz megsebesült, Kovács Sándor magyar matróz a Constanca-i kórházban sebesülése következtében meghalt.

Új légijárat. A Bucuresti-i román légiforgalmi társaság rövidesen közvetlen repülőgépeket indít Bucuresti-ből Párisba. Az új nemzetközi vonal

Timisoara, Arad és Budapest városokat fogja érinteni.

Juhok, szarvasmarhák **májmelegbetegségét** biztosan gyógyítja: **EGGER-féle**

»MONIL«

Olcsó, megbízható, egyszerű kezelés

Magyar olimpiai bajnok szerencsétlensége. Kabos Endrét, a kardvívás olimpiai világbajnokát egy autóbusz elütötte. A világbajnok kisebb sérülést szenvedett, kérdés azonban, hogy ez nem fogja-e gátolni ezután a vívásban?

Több ezer ember vett részt a Ditrau-i katolikus napon.

Ditrau székely-katolikus lakosságának gyönyörű ünnepe volt. A templomban, a környék legszebb és legnagyobb templomában három ezer ember jelenlétében katolikus napot rendeztek. A katolikus napon Bálint József, a romániai Katolikus Népszövetség igazgatója nagyhatású beszédet mondott a szószékről. Hangsúlyozta, hogy napjainkban a lelkitámadásokat csak úgy lehet visszaverni, ha Krisztus mellé sorakozunk. Beszédének további részében a templomra és az iskolára hívta fel a megjelent hívek figyelmét. A katolikus nap műsora délután a kulturházban folytatódott. Puskás Levente a székely birto-
gok helyzetéről tartott tanulságos előadást, Bálint József a katolikus nevelés jelentőségéről beszélt. Az ünnepségeket Lőrincz József Ditrau-i plébános hatásos beszéde után a pápai himnusz eléneklésével zárták be.

Nem utazhatnak el engedély nélkül az idegen állampolgárok. Románia összes rendőrségei és rendfenntartó hatóságai rendeletet kaptak a belügyminisz-

tertől, hogy a külföldi állampolgárok további intézkedésig nem hagyhatják el tartózkodási helyüket. Ha valahova el akarnak utazni, külön engedélyt kell kérniök.

Tanítók figyelmébe!

Ismételten felhívjuk a figyelmet a Minerva Rt. kiadásában megjelent magyar és román nyelvű elemi iskolai modern rajztanításhoz szükséges, módszeresen illusztrált *Rajzfüzetekre és Vezérfonalra*.

Ugy a Vezérfonal, mint a rajzfüzeteket Kovács Pál rajztanár készítette, aki 20 év óta csupán a speciális rajztanítás szolgálatában áll. Legújabb munkáiban a hosszú és eredményes rajztanítási évek teljesen kipróbált tapasztalata van feldolgozva az országos tanterv figyelembevételével az I-IV. elemi osztályok részére.

A román részt Kovács Pál rajztanár, Gázdac Mihail-tanár és Oțel Teodor iskolai igazgató közreműködésével állította össze. Ugy a rajzfüzetek, mint a vezérfonal a közoktatásügyi minisztérium által engedélyezve vannak.

Ugyanezen szerzőktől megjelentek az elemi iskolák II., III., IV. osztálya részére készített és a gyakorlatban kitűnően bevált *Földrajzfüzetek* is.

Az I. és II. o. rajzfüzetek ára 4 Lei, a III. és IV. oszt. rajzfüzetek ára 5 Lei, a földrajzfüzetek ára 8 Lei.

E hézagpótló és a gyakorlatban kitűnően bevált füzetek kaphatók minden könyvkereskedésben és a kiadónál: Minerva Rt. Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Kérelem előfizelőinkhez!

A gazdasági év rövidesen véget ér. A gazdák betakarították terményeiket, gyümölcsöseik, szőlőik termését leszedték, leszüretelték. A termények eladása befejeződött és a most folyó őszi vásárokon a gyümölcs és egyéb termékek is vevőre találnak. Arra kérjük előfizetőinket, hogy most, amikor bevételük a legnagyobbak és legállandóbbak, gondoljanak előfizetési hátrálékaik rendezésére. A hátrálékosok számára lapunkban utalványokat mellékelünk és kérjük azok felhasználásával mielőbb szíveskedjenek beküldeni tartozásukat. Ha valaki nem kapna utalványt, kifizetheti tartozását megbízottainknál, vagy pedig rendes postautalványon küldje be.

Azért kérjük erre előfizetőinket, mert most van legállandóbb jövedelmük és később nehezebb lesz a tartozást kiegyenlíteni.

Megjelent a „Mezőgazdasági Szemle“ októberi száma. A „Mezőgazdasági Szemle“, legutolsó száma gazdag tartalommal jelent meg. Vezetőcikkeiben dr. Szász Ferenc a frank leértékelésének mezőgazdasági vonatkozásairól, dr. Oberding Románia szőlőtermeléséről, Finta Domokos a tejellenőrző egyesületek jelentőségéről írnak. Érdekes cikket közöl a folyóirat a szüretű munkákról és a disznók gyorsított hizlalásáról. Apróbb cikkeiben sok hasznos háziszert és jó tanácsot közöl olvasóival. A vadász rovatban a halászokat és háztartásvezetőket érdeklő módon ismerteti a folyóinkban élő hasznos halakat. Kérdés és felelet rovatában sok időszerű és gyakorlatilag alkalmazható tanácsot talál az olvasó. A folyóirat megrendelhető a kiadóhivatalnál Cluj, Str. Baron L. Pop 5. sz. alatt. Előfizetési ára egy évre 80 lej. Akik most megrendelik és egy évre előfizetik, a novemberi és decemberi számokat ingyen kapják meg.

Ötven halott egy esküvői ebéd után. Tokio közelében egy esküvői ebéd után száz ember megbetegedett. A betegek közül ötvenen meghaltak.

Nagy hajószerecsétlenség történt Jáva-sziget közelében. Egy holland gőzhajó Jáva-sziget közelében az óriási viharban felborult. Több repülőgép és kisebb hajó sietett a szerencsétlenül járt hajó segítségére. A hajó fedélzetén kétszázötven ember volt. Ezek közül hetvenkettő eltűnt. A tenger azon a részen tele van cápákkal és a szerencsétlenül járt utasokat a cápák falták fel.

Megkezdette működését a bánáti (banati) Magyar Közművelődési Egyesület. A bánáti (banafi) Magyar Közművelődési Egyesület hosszú szünet után újból megkezdte működését. ezentúl nemcsak irodalmi és zenei kérdésekkel fog foglalkozni, hanem tudományos és népszerű előadásokat is fog rendezni. Az első ünnepi hangverseny és műsoros estély november hónap 8-án lesz.

Lépfenőben elpusztult állatot evett a falu népe. Bădesti községben egy román gazdának 3 állata hullott el egy hét alatt lépfenében. Az elsőt levágták és elárulták. A husvizsgálónak be sem jelentették. A kontár mérsáros már a klinikára került. Közén seb volt, ezután fertőzést kapott.

Sajtó alatt van és november hónapban megjelenik

Dr. Veress Endre történetíró

Báthory István király

c munkája, a XVI. század regényes, színesen megírt korrajza.

Nagy 8 rétü, közel 400 lapon, egykoru kezdőbetűkkel, csatarajzokkal és egészoldalas képekkel, köztük a nagy uralkodó színes reprodukcióban bemutatott arcképével. A külföldi levéltári kutatások alapján írt díszes munka Báthory István király életét (halálának 350-ik évfordulója alkalmából) regényes korrajzban mutatja be mindvégig lebilincselően. érdekes, színes olyan előadásban, hogy mindkét nembeli ifjúság is lelki épüléssel olvashatja.

A könyv ára előre jelentkezőknek füzve csak 120 lej, díszes egyszíváson kötésben 160 lej, mely összeget csak a könyv megjelenésekor, amiről külön értesítés jelenik meg, kell beküldeni. Bolti ára 40 százalékkal magasabb lesz. Gyűjtők 6 előfizető után ingyen kapnak egy példányt.

Jelentkezéseket elfogad a

Minerva Müintézet Cluj, Str.

Baron L. Pop 5.

Rendelje meg mielőbb ezt a kiválóan erdélyi vonatkozású, rendkívül értékes könyvet!

Megjelent az „Egészség“. A dr. Normand szerkesztésében megjelenő „Egészség“ című folyóirat októberi száma gazdag tartalommal jelent meg. Kiemeljük a folyóiratból a gyümölcs-fogyasztás szabályairól szóló cikket és sok hasznos gyakorlati utmutatást. A folyóirat megrendelhető a kiadóhivatalban Cluj, Reg. Ferdinand 56. Ara egy évre 110 lej.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

Utazás a búzavetőmagtól a mindennapi kenyérig.

— Konopi Kálmán cikksorozata a Magyar Nép olvasói számára. —

(Mult számunkban ismertettük azokat a módokat és eljárásokat, amelyeket nagyértékű munkánk írója M.-falvi gazdakörben a kukorica nemesítéséről tagjainak elmondott. Most másképpen arról lesz szó: miket mondott a rozs és buza nemesítéséről.)

Vannak olyan növényfajok, amelyeknek a termője és termékenyítő pora két külön növényen fejlődik, amelyeknél más szóval a nemek úgy vannak elosztva him- és nő egyécekre, mint az állatvilág magasabbrendű fajainál. Ilyen például a kender. Itt az önmegtermékenyítés, ami a tengerinél ritka, de olyankor nincsen kizárva, amikor az ember nem avatkozik bele a termékenyítés lefolyásába, teljesen lehetetlen. Az ilyen kétlakinak nevezett növények nemesítőjének másképpen kell eljárnia, mint annak, aki egylaki növényeket nemesít, amilyen a tengeri. Egylakiakat hívják azért, mert a két szaporító szerv: a termő, amelyben a mag kifejlődik és a porzó, amely a termőt megtermékenyíti, egy és ugyanazon a növényen fejlődik ki, de nem egymás mellett, hanem külön himvirág és nővirág alakjában.

A legtöbb növényen ez a két szaporító szerv nemcsak ugyanazon az egy növényen, hanem ugyanabban az egy virágban fejlődik ki. De még az ilyen esetekben sem mindig úgy folyik le a megtermékenyítés, hogy egy virág porzója megtermékenyíti ugyanannak a virágnak a termőjét. Sok esetben azzal vélekedezik a természet az önmegtermékenyítés ellen, hogy a virágban úgy helyezi el ezt a két szervet, hogy a por nem eshetik rá a termő befogó szervére: a bibére. Ilyenkor a megtermékenyítést rendszerint a különféle rovarok, méhek, pillangók végzik úgy, hogy még a porgyűjtő szorgoskodásuk közben az egyik virág limpora rájuk kenődik és amikor az a másik virágra repülnek, akaratlanul beporozzák annak bibéjét. Ezt a feladatot például a vörösherenél a pöszméhek végzik és

azokban az években, amikor kevés a pöszméh, a here nem tud elég magot kötni.

A kalászos gabonafélék közül a rozs virágai szintén nem önmagukat termékenyítik. A rozs igen nagymennyiségű himport fejleszt és ezt a port a szél hordja szét és a levegőben, a rozstábla felett virágzáskor állandóan ott lebeg a himpor-felhő, amely biztosítja, hogy a termékenyülésre megérett rozsvirágok megtermékenyüljenek. A rozs nemesítőjének ismét másképpen kell eljárnia, ha bele akar avatkozni a természet szabad életfolyamatába és azokat a rozsnövényeket akarja egymással párosítani, amelyek neki erre a célra a legalkalmasabbaknak látszanak. Emlékezzenek csak vissza idősebb hallgatóm, hogy régen sok helyütt az volt a szokás, hogy a falu bikái a tehéncordával együtt jártak a legelőre, ahogy az tenyészkánokkal még manapság is több helyen történik. Ilyen esetekben a tenyésztés nem függ az ember akaratától és a tenyészállatok párosodása a véletlenre van bízva. Manapság ezen a legtöbb helyen változtattak és a tenyészállatokat külön istállóban tartják. Az állattulajdonosok akaratától függ, hogy a kancákat melyik ménnel, a teheneket melyik bikával fedeztessék.

A növénytermelő természetesen nem tartja minden rozstövet külön üvegalitkában és nem intézheti sok millió növényének termékenyítését sajátmaga. De a nemesítő megteheti és meg is kell, hogy tegye ezt a kiválasztott anyanövényeivel. Finom fátýolszövetből elszigetelő sátracsakákat épít föléljük, amelyek megakadályozzák az idegen por behatolását. Így eléri azt, hogy a növények csak

Nincsen párja...

Minden idők örökbecsű tárgya,
Melynek a világon sehol sincsen párja,
Utmutatás, éleslátás, tudományok tára,
A mai kor tökéletes „SPECIAL” naplója.

*****

önmagukat termékenyíthetik meg. Ha pedig az elszigetelt rozstövek kalászaiból kicsipdesi kivirágzás előtt a porzókat, akkor az önmegtermékenyítést is lehetetlenné teszi és úgy termékenyítheti meg a kalászokat egy arra kiszemelt másik rozsnövény porával, mint ahogy az állattartó gazda kiválasztott nőtény állatját a számára kiválasztott hímekkel fedeztetni be. Ilyenformán alakulnak ki azok az értékes új tenyésztörzsek, amelyekben az egyes növények egymáshoz hasonlóak és amelyeknek további szaporulata évek múlva mint vetőmag kerül eladásra.

A búzának, árpának ismét más törvénye van. Ezeknél minden virág saját magát szokta megtermékenyíteni. A virágok csak rövid ideig nyílnak ki és ilyenkor a három porzó néhány perc múlva szétpattan és a kismennyiségű porából képződő felhőske körülveszi a termő bibéjét és elvégzi a megtermékenyítést. A búzánál néha, az árpánál legtöbbször ki sem nyílik a kalász sok virágoeskája és a megtermékenyülés a külső virágtól a pelyvácskákkal elzárt parányi kamrácskában történik meg. Ezeknél a növényeknél az idegen beporzás ritka kivétel és nemesítjüknek nem kell úgy ügyelnie arra, hogy kiválasztott tenyésztörzsei a széllel rájuk szálló, vagy a rovarok által rájuk hordott idegen portól el ne korcsosodjanak. Egy-két méter széles bevetetlenül hagyott ut a különböző fajták szaporító táblácskái között elegendő arra, hogy a különben is ritka idegen beporzást lehetetlenné tegyék.

A búza nemesítését úgy kell megkezdeni, hogy az érett búzatáblán gyökerestől kihuzunk mantül több olyan búzatövet, amely szép ka-

lászaival, egészségesen, rozsdamentes leveleivel és szalmájával, korai érésével, kalászainak egyformaságával és egy magasságával, szalmája erősségével kiválik. Az ilyen tövek 2, 3, 4 vagy 5 kalászból kidörzsöljük a szemeket. Az olyan töveket, amelyekben csak egy kalász nőtt, vagy 5-nél több, csak kivételesen választunk ki. Mert nem azt akarjuk, hogy nemesített buzafajtáink tövei minél több sarjukalászt fejlesszenek, hanem, hogy inkább kevés számú, de jól és egyenlően kifejlett főkálászuk legyen.

A tövenként kidörzsölt szemeket kis tálcácskába tesszük és megvizsgáljuk fejlettségüket, színüket, egyenetlenségüket. A szorult, fénytelen, túl apró és egyenetlen szeműeket kiselejtezzük. A megmaradtakat pontos mérleggel lemérjük és azokat, amelyeknek a súlyuk kalásonként számítva, alacsony, ismét kiselejtezzük. Ami ezután még megmarad, az a képezi első tenyészanyagunkat.

Ősszel ezt a kiválasztott tenyészanyagot egyenlő kis parcellákra vetjük el. Én például minden kiválasztott „anyató” magjából két-két egy méter hosszú, egymástól 12 centiméterre levő sort vetek, amelyben az egyenként kézzel vetett magok 5 centiméternyire vannak egymástól. Minden anyató terméséből 40 szem kerül ilyenformán elvetésre.

Már a kiválasztott anyatóvek sem voltak egészen egyformák. A kalászok színe és alakja, a szalma vastagsága, a levelek állása, a toklászok fénye és hosszúsága és más alak-, színbeli és méretbeli tulajdonságok észrevehető különbségeket mutattak már az anyatók kiválasztás közben is. Ezek a különbségek még jobban szembeötlenek az anyatóvek magjának első évi szaporulatán, az úgynevezett „elő parcellák” növényzetén. Már az első őszi fejlődés során észrevesszük, hogy az egyik parcella korábban bokrosodik, erőteljesebben fejlődik, mint a másik. A levelek keskenyebbek, vagy szélesebbek. Színük kékes, sárgás, vagy hamvas zöld. A hajtások állása szétterült, vagy felfelé álló. A tavaszi fejlődés közben ugyanezek a különbségek még jobban észrevehetőek, kiválnak. A kikalászosítás, kivirágzás, sárgaérés bekövetkezése az egyiknél korai, a másiknál későbbi. Viharos, esős időjárásban az egyik parcella megdől, a másik állva marad. A meleg idők bekövetkeztével az egyiknek leveleit belepeli a barna rozsdá, a má-

iké tiszta marad. Később megjelenik némely évben a szalmán, a kalászon is a fekete rozsa, de egyes parcellák tisztán maradnak tőle.

Ezek közül azokat a parcellákat, amelyek valami okból nem tetszenek nekünk, kiselejtezzük. A többieket egyenként learatjuk és termésüket különböző vizsgálatoknak vetjük alá. Megállapítjuk az egyes parcellák termésének súlyát, a szemek hektolitersúlyát. Megvizsgáljuk, hogy nincsen-e közöttük tulságosan sok apró szem, amit a cséplőgép második osztályba és ocsuba választana ki. Elbíráljuk tetszetőségét a színe, fénye és teltsége alapján. Mindezek után egy újabb selejtezést végzünk és csak az ez után megmaradó anyagot fogjuk ismét elvetni. Még mindig szemenként vetve, de már nagyobbacska, 3—6 négyzetméter nagyságú parcellákra. Így megy ez tovább évekig, éppen csak a vetés történik már a következő évtől kezdve kis 4—8 soros vetőgépekkel. A parcellák száma évről évre apad a selejtezések következtében. Mert minden év hozhat a búzák számára valami újabb megpróbáltatást, aminek következtében a parcellák egy részét kivonjuk a további szaporításból.

Egyszer kemény, hótalan tél jöhet, amikor a gyengébb fagyállóságú fajtákban nagy kár mutatkozik. Máskor, mint például az 1932. évben a fekete rozsa hatalmasodik el, amelynek csak kevés buzafajta tud kellőképpen ellenállni. Máskor ismét hideg tavasz miatt a búzák visszamaradnak fejlődésükben és a júniusvégi hirtelen jött nagy forróságtól hőütést kapnak és megszorulnak. Ilyenkor is kiselejtezzük azokat, amelyek legtöbbet szenvedtek és csak a legjobbakat tartjuk meg.

A szaporítás második évétől kezdve minden tenyésztőrsünk terméséből lisztet is készítenek, tésztát gyurunk belőle és megvizsgáljuk annak az erejét — ahogy a gazdaszaporítók nevezik — és sikértartalmát. A rossz lisztminőséget adó fajtákat ismét környékteleül kiselejtezzük.

Igy telnek az évek szakadatlan nemesítő munkában és a kiválasztott nagyszámú anyató közül kiselejtezésre nem került igen kevés számú tenyésztőrs 6—7 év alatt szaporodik el körülbelül száz mázsás tételekre. Ilyenkor kerülnek ki a nemesített buzafajták a gazdaszaporítás használatára.

Csak annak higyjünk ...

Mikszáth Kálmán tollára kíváncsodik az alábbi jelenet, melyet egy hűséges olvasónk küldött be nekünk gazdatársaink okulására.

Egy hetivásár alkalmával, még a múlt év szeptemberében történt, hogy egy kisebb vidéki város vegyeskereskedésébe egy idősebb gazda benyitott és a szavakkal fordult a kereskedőhöz „sokat olvastam uram a Magyar Népből, hogy a Porzol jobb, mint a kékkő, mert a buza nem lesz üszkös, ritka és a pácolás kényelmes. Adjon hát az úr 1 kg. valódi Porzolt, ami 5 mázsa vetőmaghoz elegendő.” Fordul egyet a kereskedő s felnyúl háta megett a polcra, levesz valamilyen csomagot és a szavak kíséretében nyújtja át az öreg gazdának: „Fogja öregem, itt a Porzol, amit kért” és avval mondott egy összeget és máris a másik gazdához fordult, aki kaszkövet kért.

Öreg gazdánk emelgeti, fordítgatja a skatulyát jobbról-balra, olvassa rajta a felírást és esővályja a fejét, majd nekidurálja

magát és oképp szól a boltoshoz: „Már megkövetem a téns urat, de ez nem valódi Porzol, mert erre a skatulyára más egyéb van ráfirkálva. Ha meg nem sérteném, ez bizony csak utánzat.”

Egyéb sem kellett a kereskedőnek, ráförmed az öreg gazdára ímgyen: „Hogy mer maga kételkedni az én szavamban, ha én egyszer azt mondom, hogy ez Porzol. Ha más egyéb van ráírva azért csak Porzol az, csak ujjajta Porzol, ami jobb mint a régi.”

Ugy látszik a mi öreg gazdánk a nagy hangú, de annál hamisabb lelkű boltostól megijedhetett, mert csendesen a pénztárhoz ment és fizetett, magával vivén az „ujfajta Porzolt.”

Szemtanunk, aki az öreg gazdának távoli ismerőse, esztendő múltával megkérdezte az öregtől, hogy milyen eredménye volt az ujjajta Porzol-lal, mire a mi öreg gazdánk a következő tanulságos választ adta:

„Figyeljen ide uram, az a porpácoló szer, amit a nagyhangú csalafinta boltosnál vettem értéktelen hamisítvány volt, mert az avval pácolt búzának több

mint a fele üszkös volt és azzal rosszabb eredményt értem el, mint a kékkővel. De amint a boltból kijöttem egy másik üzletben egy kis tasak valódi Porzolt vettem és azzal 1 mázsa vetőmagot alaposan megpácoltam, azt külön földbe vetettem és a termésem olyan volt, hogy az egész falu csodájára járt. Ezért higyjén az ember mindig csak a saját édes szemének és ne a mások cifra beszédjének”, fejezte be elbeszélését öreg gazdatársunk.

Ehhez a tanulságos történethez mi csak azt fűzzük hozzá előfizetőink okulására, hogy a valódi Porzol doboza barna, címkéje sárgaszegélyű, lilásvörös, közepén sárga körön áthaladó buzakalással, melyen keresztül van írva „PORZOL” és alatta lentebb „Chinois”. A dobozon plomba van, melynek egyik oldalán Chinois felírás, másik oldalán pedig egy csillag látható. A 20 dekás tasak színe fehér, de a ráragasztott címke fentiekkel megegyező. Magának a Porzolnak a színe téglavörös. Más tétlét senki el ne fogadjon.

Idegességek hamar halnak el!

Észlelte Ön már a közlekedési megkötöttség jeleinek valamelyikét?

Állandó izgulékenység, lehangoltság, remegés a tagokban, szívdobogás, szédülés, lélegzetesség, álmatlanság, rossz étvágy, érzéketlenség egyes életrészekben, ijedés, túlzott ingerlékenység, zajok, lármák, vágjakozás kávé szerek, dohány, alkohol, tea, vagy kávé után, szempillarebbenés, vagy képzés, vértömlődés, a fogódás, szeszélyesség, az agy, vagy a beszéd rendezetlen-összege, különböző vágódások vagy idegesség. Amennyiben az idegesség ezen ismétlődő jelei közül valamelyik erősebben, vagy többben egyszerre jelentkeznek, úgy idegrendszerre erősen meg van gyengülve és megerősítésre, illetve kezelésre szorul. Ne hagyja tehát el az így tovább menni, mert ez-illetve komolyabb bajok, mint elmezavar, lélebeszélés és öntudatlan cselekvés lehetnek a következményei és nemcsakára rá következnek a test összeroppanása és a korai elhalálozás. Egészen mindegy honnan származik az Ön idegessége. En felkérem arra, hogy írjon nekem. En hajlandó vagyok Önnek grátis és parálméltos egy egyszerű módszerrel szolgálni mely az Ön részére kellemes meglepetés lesz. Ön valószínű már sok pénzt adott ki különböző szerekre és legjobb esetben ezekkel csak egy átmeneti javulást érhetett el. En biztosítom Önt, hogy én a helyes módszert az ideggyengeség leküzdésére ismerem. Ezen módszer járulást létezik az egészségében, életörömben, energiá és munkakészségben. Már többet közölték velem, hogy módszerem után mintha újonnan születtek volna úgy érzik magukat. — Ezt igazolják orvosi állományú levelek is. En Önnek csak egy levelezőlapjába kerül. — En küldök Önnek egy tanácsot és egy teljes díjmentes levelet. — Ha nem írja azonnal, akkor a levelet meg a hírdetését!

Postszámmal: 1011

Ernst Pasternack, Berlin, SO.

Michaelkirchplatz 13.

Abt. 794.

gazdák szempontjából életbevágóan fontos kérdése is szerepel. A vándorgyűlés délelőtt fél 10 órakor kezdődik az iskola szülőjében. Kedvezőtlen időjárás esetén az előadások az iskola tantermében tartatnak meg. Beképződij nincs. Vendégeket szívesen látnak. Ebédről a rendezőség gondoskodik. A hegyalja szülősgazdái és a kisgazdák gazdakörök vezetése alatt nagy számban fognak megjelenni a vándorgyűlésen.

Szaporodik a vértetűt pusztító feketedarázs.

Néhány évvel ezelőtt közöltük lapunkban, hogy az almafa legnagyobb kártevőjének, a vértetűnek természetes ellensége a feketedarázs. A feketedarazsat Olaszországból sikerült Magyarországra betelepíteni s ez most Magyarországon egész területén szaporodóban van. Országreszünkben is több helyen találtak feketedarazsokat. A legújabb hírek szerint a hasznos állatka Németországban is meghonosodott. Több évi kísérletezés után hozzászoktatták a darazsát Németország szélsőséges időjárásához és ebben az évben először megállapították, hogy a darázs a Rajna mentén a vértetű kártételét nagyon megenyhítette.

Csicsóka-magról.

A disznók is örülhetnek a növény-nemesítő munkájának. Előállították a magról nevelhető csicsóka növényt. A sertéseknek kitűnő takarmányt szolgáltatnak a csicsóka gumól. A csicsóka-ültetvények beállítása azonban hosszadalmas, mert a csicsókát gumóról kell nevelni. Az új csicsóka növényt magról vetik és egy év alatt már bőséges termést szolgáltat. Ha így halad a növény-nemesítő

November 1-én lesz az EGE. szőlészeti- és borászati vándorgyűlése a Bethlen Kollégium szülőjében. Az időszerű szőlészeti- és borászati kérdések megbeszélése céljából az EGE. folyó évi november hó 1-én, vasárnap és nem 18-án, amint egyes lapok tévesen közölték, délelőtt fél 10 órakor a helyes

szüretelés gyakorlati bemutatásával és borkóstolóval egybekötött szőlészeti és borászati vándorgyűlést rendez Ciumbrudon a Bethlen Kollégium gazdasági iskolájának szülőjében. A vándorgyűlés tárgysorozatában a szorosan vett szakkérdések mellett a borértékesítésnek a szőlős-

munkája, bizonyosak lehetünk arról, hogy néhány év alatt olyan új növényeket fognak előállítani, amelyek a mesék országának hihetetlen csodái közé fognak beilleni. Mutatja azonban ez a munka azt is, hogy a mezőgazdasági termelésben mind hevesebbé válik az őrési versengés a piac meghódításáért és a jövedelem fokozásáért. Nagy az érdeklődés a „Gazdatudomány” iránt.

A Dr. Szász Ferenc és Dr. Nagy Endre által összeállított „Gazdatudomány” című könyv iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy az első kiadás rövidesen, teljesen el fog fogyni. Ezért kérjük olvasóinkat, hogy ha a könyvre szükségük van, sürgősen rendeljék meg, mert a második kiadás megjelenéséig néhány hónap eltelik. A könyv ára előfizetőink számára 65 lej és 15 lej portóköltés, összesen tehát 80 lej. Az összeget előre kell beküldeni és a könyvet postafordultával megküldjük.

Maximálták az elsőrendű szükségleti cikkek árát.

Lapunk előző számában jeleztük, hogy a frank leértékelése következtében minden megdrágult a piacon. Ezzel kapcsolatban a kereskedelmi minisztériumban értekezletet tartottak. Az értekezleten elhatározták, hogy a legfontosabb szükségleti cikkek, elsősorban élelmiszerek árát maximálni fogják. A maximálás megtörtént.

Lovakat vásárolnak a német, török és cseh hadsereg számára.

Transsylvania nagyobb piacain utóbbi időben sok lovat vásároltak össze a német, török és cseh hadsereg számára. A külföldi kereskedők lóvásárlásai kimenetileg megdrágították a jobb minőségű, fiatal lovak árát.

Tenyézállat vásár
Tárgu Săcuzesc.

A megyei Mezőgazdasági Kamara Háromszék (Treiscaune) megye több helységében tenyézállatvásárokat rendez. A legnagyobbak ígérkeznek a kézdivásárhelyi vásár. A vásárt október 31-én tartják meg, teheneket, bikákat, lovakat és disznókat lehet a vásárra felhajtani. A kifogástalan állatokat díjazni fogják.

Terményárak

Bala-Mare.

Buza 420—440, ókukorica 370—380, újkukorica 280—300, takarmányárpa 300—310, sörárpa 320, moharmag 240, nap-

raforgómag 350—380 lucernamag 2000—2200, lóheremag 2500 lej mázsánként.

Nagyon megdrágult a karakul báránybőr.

A fekete, selyemfényű és göndörülő gyapjuval benőtt karakul báránybőrök nagyon megdrágultak. Amerikai kereskedők ugyanis Besszarábiában összevásárolták az összes jóminőségű báránybőröket.

Drágulnak a gyarmatárak.

A frank leértékelésével kapcsolatban a gyarmatárak, főképpen pedig a rizskása, csokoládé értéküknek tizedrészével megdrágultak. A kereskedők szerint a többi árukban is drágulás fog bekövetkezni, mert a külföldi áruk kifizetése a frank leértékelése miatt drágábban történik, mint eddig.

Terményárak

Cluj-on.

Buza 410, takarmányárpa 305, zab 270, ókukorica 320, újkukorica 280, lóheremag 2000, lucernamag 2200 lej mázsánként.

Mindig jobb volt haladni,
mint egy helyben maradni.
Halad az, ki porzozik
s szép termést arat,
maradi a kékkövező,
kinél üszög s pénzkár marad.

Minden utánzatot utasítsunk vissza, csak valódi PORZOL-t használjunk. Követeljük minden vas, fűszer s mezőgazdasági szaküzletben, hogy eredeti PORZOL-t adjanak.

Mulató

Gyermekszívek.

*Két nagy fia volt egy beteges asszonynak,
Ő még egymagában búsan élt a gondnak.
Elvette az élet mind a kettőt tőle,
Pedig rászorult a kenyérkeresőre...
A kór is megtörte, meggyötörte bánat,
S elhagyatva, árván feküdt az ágyat.
Könyörülő lelkek, s szánakozó részvét
Tették türethetővé gyötrő szenvedését.
Reszkető kezekkel írt egyik fiának:
„...Édes, drága fiam! Rég nyomom az ágyat...
Jöszte, látogass meg... Tudom, a menyemnek
Nyomorúságomon könnye nem ered meg,
S levelem' ha látta, bizton nem ereszt el...
Látni szeretnélek utoljára... egyszer...“
A levél meg is ment. De rá nem jött válasz
A beteg, a szegény, szenvedő anyához...
Es valahol messze, morduló szeszéllyel
A levélkét egy úr — lomhán tépte széjjel...
A másik gyermeknek nem vitt hírt a posta.
A hír sólyomszárnyú, valahogy megtudta.
Nem sokot habozott, küldte a levelet:
„...Lelkem édes anyám! Hallottam, hogy
beteg...
Oly szívesen mennék, hogy már egyszer lássam,
Csak ne volnék mindég örökös munkában...“
De bizékl' Hisz minden jóra fog változni,
Drága életéért fogok imádkozni...
Addig is, míg kapnék egy kis szabadságot,
Kevéske pénzt küldök — vegyen orvosságot...“*

P. JANOSSY BÉLA.

A mi csapatparancsnokunk.

A megölt katona öccse mellettem keresett magának helyet a fedezékben. Olyan levert és zavart volt szegény, mint egy alvajáró. Társai nem mertek hozzá szólani és közeledni nagy fájdalma láttára. Mindnyájan nagy részvéttel jártak-keltek a kétségbeesett fiú körül. Nem lehetett ránézni fájdalmas belső megindulás nélkül. Szemei tanácsot kérően meredtek a bajtársakra, halottfehérré vált arcán két mély barázda vonult végig, melyeket az átélt rémület fogai szántottak oda.

Szerettem volna neki valami vigasztaló, szép szót mondani, de úgy éreztem, hogy cserben hagy minden beszélőképességem.

— Petkó, légy erős, testvér, — nyögtem ki hosszas tépelődés után.

— Hadapród úr, tanító úr, megölöm azt a szörnyeteget... tanító úr... — sirta befelé a katona. — Anyám rábizott engem... nekem pedig azt mondta, hogy vigyázzak a bátyámarra... Hogy mondjam el neki, hogy a szemem láttára... a mi tisztünk lőtte agyon... És nekem el kellett nézennem... Ezt nem élem túl, tanító úr!... Megölöm azt a gazembert!... — szólt oldalfegyveréhez kapva.

Nekem is nem egyszer támadt az a gondolatom, hogy roham közben golyót röpítek a parancsnokunk fejébe. Leginkább olyankor fogamzott meg bennem ez a terv, mikor láttam, hogy a vigyázzállásban levő szerencsétlen közbakákat minden ok nélkül véresre veri, még az öszülő népfelkelőknek sem kegyelmezve. De látva, hogy Petkó egyetlenegy helyeslő tekintetemre kész belemártani bajonettjét a parancsnok oldalába, valami különös érzés vett rajtam erőt és igyekeztem meggyőzni a fiút tervének helytelen voltáról. Igyekeztem megértetni vele, hogy sokkal jobb, ha nem homályosítja el bátyja ragyogó emlékét egy olyan emberbőrbe bújt szörnyeteg fekete véreinek kiontásával.

Petkó úgy hallgatott rám, mint egy kis gyermek, kinek hosszú, érdekes mesét mond a tanítója és jogos bosszuérzete rendre természetes fájdalommá, kedves testvérét sirató családi gyásszá változott át lelkében.

— Bátyám, bátyuskám... — zokogott a fiú, patakokban ömlő könnyek között.

— Derék, jó fiú vagy, Petkó! — mondtam félig felemelkedve a fedezékben. Te a mi népünk legértékesebb fiai közé tartozol, a nemeslelkű, nemesszívű bolgárok közé, kik az ellenségnek is meg tudnak bocsátani. Miután legyőzted saját magadat, győzd le a reád nehezedeő bánatot is; bátyád halálát pedig bosszulja meg az Isten! Igérd meg nekem, hogy semmit sem teszel az én megkérdésem nélkül.

— Semmit, semmit sem teszek, kedves tanító úr...

A történetek után tiz napra tartalékba helyeztek bennünket a tűzvonalból. Életünk valamivel elviselhetőbbé vált: legalább lemos-

lattuk magunkról a harctéri szennyet, megborotválkozhattunk és megfoltozhattuk elszabadt egyenruhánkat, — és vártuk a békét, a bezahívó szót. De parancsnokunk csakhamar felébresztett bennünket békés álmainkból.

— Ugy meghúztok itt, mint valami földesurak, ti válogatott sanyaruvendeleki! Verést, verést érdemeltetek, nem pihenést! — forogt a közlegények felé. — Na ne búsuljatok, semmirekellök, majd találok én nektek valami elfoglaltságot.

Az elfoglaltságot csakhamar meg is kapták; parancsnokunk kitartó sürgetésére az ezredparancsnokság elrendelte, hogy ki kell szélesíteniök az egész lövészárkot, mire semmi szükség nem volt, mert legényeink még a kezdet kezdetén szabályszerűen készítették el azt, a köves, kietlen domboldalon. Lázás örülete ismét erőt vett rajta és virradattól késő estig egy perc nyugtot nem hagyott a szerencsétlen legénységnek. A friss földhányások mögé rejtőzve figyelte a katonák munkáját, kihallgatta beszédeiket, korbáccsal ütött rajta azon, aki az ő engedelmé nélkül pihenni mert. A köves talajjal nagyon nehezen lehetett boldogulni és katonáink csak gyakori robbantásokkal tudtak valamennyire előrehaladni az árok kiszélesítésében... Mire semmi szükség nem volt...

Egy napon hatalmas szikla került robbantásra. Katonáink egész napi kemény munka után alig bírtak annyira menni, hogy a szikla tövében a szükséges robbantóanyagot elhelyezhessék. Már esteledett, mikor munkájukkal elkészültek. Egy hátramaradt katona tüzet adott a gyújtózsínórnak és eszeveszetten rohant a fedezékbe. Nemsokára hallottuk az első robbanás irtózatos robaját, de ugyanakkor valami kétségbeesett emberi ordításra is figyelmesek lettünk s a következő pillanatban egy csomó föld és szikladarab között, egy emberi testet láttunk lezuhanni fedezékünk közelében. Egymásra néztünk és az első pillanatban úgy láttuk, hogy senki sem hiányzik közülünk, mindenki a helyén van.

— Ki az ott? — kiáltott fel a szakaszparancsnok. — El kell hoznunk onnan, mielőtt a második robbanás bekövetkezik. Talán még van benne valami élet, de pár pere múlva végleg agyonlapítja a nagy föld — és kötömeg. Fiúk, ki vállalkozik, hogy azt a szerencsétlent hozza?

KOMOLY KÉRDÉS!

Miért tűri,
hogyan
kinozza a

RHEUMA, ISCHIAS, KÖSZVÉNY
oldal, hát, gerincz, szúrás
szaggatás és keresztcsont
fajdalom?

Mikor a csodás hatású
Spongilia
FAJDALOMŰZŐ CSÚZ ÉS KÖSZVÉNYKENŐCS
BIZTOSAN MEGGYÓGYITJA!

ÁRÁDOLEI KONCZ GYÓGYSZERTÁR
és postaköltség • ODORHEIU •

— Én, örmester úr! — jelentkezett Petkó — és nyilsebességgel kiugrott az árokból, odakuszott a sebesülthöz, vállára vette a magával tehetetlen testet és elindult vissza, a fedezék felé. Alig tett azonban néhány lépést, mire a második robbanás is kitört teljes erejével. Sok föld és kötörmelék hullott rá, de szerencsére egyik sem sebesítette meg az önfeláldozó katonát.

Mikor Petkó letette előttünk nehéz terhét, akkor láttuk, hogy Girovski hadnagyot hozta el a hátán. A hadnagy még élt. Rémulettel néztünk rettenetesen eltorzult arcába. Mindkét szeme ki volt folyva, véres szemgödre pedig tele földdel. Nagy vigyázattal vittük be a tisztí fedezékbe és letettük egy lócára. Eszméletlenül kívül volt. Egyéb seb nem volt rajta s így a tábori orvos bizott felépülésében...

Félóra múlva a törzsörmester elmondta, hogy parancsnokunk a robbantás megkezdése előtt is hallgatózott; a sziklával verejtékező katonákat akarta rajtakapni valami rendelkezésben s közben teljesen megfélemlített a nagy veszélyről. És futtában érte el végzetet...

Ugyanazon éjjel Petkó odalopózott hevesnyészett fekvőhelyemhez.

— Nem bírok aludni, tanító úr.

— Miért, Petkó?

— Azon gondolkozom, hogy miért éppen nekem kellett mennem a hadnagyért? Még siettem, nehogy valaki megelőzzön. És nem tudom, hogy vajjon akkor is érte mentem volna, ha tudom, hogy ő az?... Mit mond, tanító úr?

— Semmit, fiam. Magam sem tudom, mit

mondják. De mégis emberek vagyunk és ha elgondolkozunk a törtéteken, láthatjuk, hogy ugyanazon rejtélyes hatalom, mely elég erőt adott neked nagy gyászod elviselésére és önmagad, a saját bosszuvágyad legyőzésére, ugyanaz vezérelt téged a robbanás helyére, hogy saját életed kockáztatásával megmentesd bátyád gyilkosát. Ki tudna ennél szebb fizetséget a reád szakadt gyászért!...

Petkó néma köszönettel és tisztelgéssel ment fekhelyére. A kövészárok megkínzott népe már nyugalomra tért. Minden elcsendesedett. Csak az őrszemek megszokott léptei hangzottak az éjszakában. Petkó is megbékélt

lélekkel küldött haza egy fájdalmas sóhajtást és mély álomba merült.

Almában ismét megjelent előtte a hadnagy, de nem korbáccsal és nem revolverrel a kezében... Egy magas sziklán állott és onnan nézett le rá véres szemgödrével... Megszólította.

— Közvitéz Petkó! Ne bánd, hogy megmentetted szerencsétlen parancsnokodat, mert az én két kifolyt szememen keresztül látod még azt a nagy mennyei fényességet, amelyben nekem nem lehet részem...

Hristo Kolarov és Kormos Jenő fordítása.

Apróságok Adonái

Vállóok-e a férj rossz kedve?

Egy francia fiatal asszony panaszt adott be a bírósághoz, hogy férje csaknem minden második nap rosszkedvűen tér haza és ezért kéri a házasság felbontását. A bíró nagyon böles ítéletet hozott. Kimondotta, hogy a mai viszonyok között nem csoda, ha a családfőnek rossz kedve van. A feleségnek pedig meg kell osztani férjének gondjait. A rosszkedvet azonban nem szabad tülzásba vinni — mondja a bírói indokolás — vagyis hetenként legfeljebb három napon át lehet otthon éreztetni. Minthogy az asszony nem igazolta, hogy a férje hetenként többször, mint háromszor lett volna otthon rosszkedvű, a válókeresetet elutasította.

A farkas és a muzsikaszó.

Ismeretes, hogy a farkas és a farkassal rokon házikutya a zenei hangokat nem szereti. Különösen a muzsika hangja kellemetlen a farkasra és a kutyára. A londoni állatkertben kísérletet végeztek farkasokkal, hogy igaz-e ez a közhittelelem. A kísérletek a felfogást mindenben igazolták. A farkasok ket-

rece előtt rendezett zenei hangverseny a farkasokat nagy félelemmel töltötte el és menekülni akartak. A megállapítás gyakorlati értéke az volna, hogy farkasjárásos helyen, ha nincs puskája valakinek, a régi, kipróbált védőeszköz, a tűz mellé vigyen hegedűt is magával.

Tizennyolc nap alatt a földkörül.

A századforduló tájékán regényes elbeszélésben dolgozta fel egy francia író a földkörüli utazás nehézségeit. A regényben szereplő úr fogadásból nyolcvan nap alatt utazta körül a földgolyót. A földkörüli utazás azóta lényegesen könnyebbé és gyorsabbá vált. A vonatok és hajók sokkal gyorsabban járnak most, mint negyven esztendővel ezelőtt, repülőgépeken is lehet már sok utszakaszon utazni. Az utazás veszélyei is nagy mértékben csökkentek, mert negyvenötven esztendővel ezelőtt sok műveletlen vad helyen kellett a földkörüli utazóknak áthaladnia. Mostan egy amerikai ujságíró a földgolyót tizennyolc nap, tizenegy óra és tizenhárom perc alatt utazta körül. Ezalatt az idő alatt kereken negyvenezer kilométert tett meg. Vonaton, hajón, léghajón és repülőgépen utazott.

Nem mindegy...

Mark Twain a híres amerikai író, akinek különösen tréfás és ifjusági elbeszélései világhírességek, vásott gyermek volt. Édesatyja mindent megkísérelt, hogy a rossz gyermeket a javulás útjára térítse. Egy napon az apa egy csinytevése miatt alaposan elverte és elkeseredésében így szólt fiához:

— El sem tudod képzelni, te gazember kölyök, hogy fáj nekem, mikor rosszaságodért meg kell, hogy verjelek.

A kis Mark Twain, bögve felelt az apa szavaira:

— Igen, de nem ugyanazon a helyen fáj, mint nekem.

A gyakorlat haszna.

A doktor: Ugy veszem észre, mintha már valamivel könnyebben köhögne.

A beteg: Nem csoda, doktor ur, egész éjjel gyakoroltam.

Csontvázak galotája. Egy rejtélyes házról, a csontvázak palotájáról közöl rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket *Tudás Világglapja* új száma, amely gazdag tartalommal és nagy terjedelemben jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül, számtalan pompás riportok, cikkek és közel száz képet talál az olvasó a népszerű képegyűjtésben.

TANÁCSADÁS

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. — Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt) könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. — Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Sz. J.: Az eprestáblát legelőszerebb ilyenkor megtrágyázni. Trágyánál jó érett portrágyát kell használni, ezzel vastagon betakarjuk az egész táblát. Az eső és a hólé kimossa a trágya táp-

anyag-tartalmát és az a földbe jut. Együttal a most kitergetett trágya védőtakaróul szolgál télen az eperültetvénynek. Ennek különösen akkor van nagy jelentősége, ha hó nélküli hideg telünk lesz.

A. F. Általában azt tartják, hogy fogat csak akkor szabad kihuzni, hogyha a fog tájéka vagy az aró nincs megdagadva. Ha foggyökér-gyulladás vagy más ok következtében kívülről is észrevehető daganat képződik, az komoly bántalom jele. Sokszor láza is van a betegnek, rosszul érzi magát, de nem megy el fogorvoshoz, mert azt tartja, hogy ilyenkor nem szabad fogat huzatni. Ezzel a felfogással szemben az orvosok megállapították, hogy a fogat ilyenkor is ki kell huzni, sőt ilyenkor nagyon fontos a foghuzás azért, mert ha a daganatban képződő genny nem talál kifelé vezető utat, a véráramba juthat és vérmérgezés léphet fel. Ha tehát az orvos egyéb kezeléssel a fogat nem tudja megmenteni és a kihuzását

ajánlja, minden aggodalom nélkül kihuzathatja akkor is, ha arca meg van dagadva.

Z. B. Kérdésére nagyon nehéz feleletet adni, mert sok mindentől függ, hogy milyen tüzelés a leggazdaságosabb. Az eddigi tapasztalatok szerint a villannyal való fűtés a legrágább és semmi esetre sem gazdaságos. Ujabbban jól beválnak a fűrészporról fűthető dobkályhák. Ezeket ott érdemes tartani, ahol olcsón lehet vásárolni fűrészpport. Általánosságban helyes a felfogás, hogy a legkellemeesebb és leggazdaságosabb fűtést cserépkályhák szolgáltatják.

S. G. Az érvényben levő 1936. évi közigazgatási törvény 181. szakaszának II. fejezete értelmében a községek kötelesek gondoskodni az elemi iskolák fentartásáról, fűtéséről, világításáról és a szegénysorsu gyermekek könyvvel és rubával való ellátásáról.

A községek kiadásait nagyrésztben községi pótdadó és községi taksákból fedezik. (A törvény 184. szakasza.)

M e g j e l e n t

Dr. NAGY ENDRE és Dr. SZÁSZ FERENC

GAZDASZTUDOMÁNY

című könyve,

A könyv 640 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával. — Kétszáznál több képet talál benne az olvasó. A könyv valóságos kincsestára a gazdálkodás tudományának. A szerzők nagy gyakorlati tapasztalataikat és kiváló elméleti tudásukat sűrítették e könyvben, felhasználva a legújabb tudományos és gyakorlati eredményeket.

A könyv valóságos lexikon, a lexikonok hibája nélkül.

Mindent megtalál benne a gazda, a gyümölcs- és szőlőtermelő. A 640 oldalas könyv keménytáblába kötve hallatlanul olcsó. A „Magyar Nép” és a „Mezőgazdasági Szemle” előfizetőinek a pénz előzetes beküldése mellett **csak 65 lejt** és 15 lejt portókölttség. — Megrendelhető a

„MINERVA” Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T.-nál
CLUJ, Baron L. Pop ucca 3. szám.

E nagyszerű könyvnek egy gazda asztaláról sem szabad hiányoznia!

A törvény 193. és 194. szakasza, illetve a törvény függelékét képező táblázat tartalmazzák a községi pótdadók és taksák neveit, ezek között nem szerepel sem a cséplőgép utáni sem az adóalap utáni iskolai építésre szükséges pótdadó vagy községi taksá, így az Önre kivetett pótdadó törvényes alappal nem bír és így a kivetés a törvény 159. szakaszának 3-ik pontja értelmében semmis.

A törvény 159. szakasza értelmében a kivetés megsemmisítését 10 éven belül kérheti és ez iránti keresetével forduljon a Cluj Curtea Locală Administrativa-hoz (volt Reviziós bizottság).

Kérdése közérdekű lévén, a választ lapunkban adjuk meg, mert az másokat is érdekelhet.

Régi előfizető. Kérdéseire az alábbiakban válaszolunk:

1. Az 1936. évi közigazgatási törvény 61. szakaszának c) pontja értelmében a tanácsülés napirendjét a községi bíró állapítja meg.

2. A tanács tagjainak csak küldetések esetén jár napidíj.

3. A küladózók ugyanolyan arányban viselik a terheket, mint a községbeli lakosok.

4. Az utiáltalányt élvező jegyzőnek nincs joga forspontot díjmentesen igénybe venni, még kevésbé van joga alantaszai részére azt követelni.

5. Amennyiben a község a jegyzőt a régi javadalmi föld haszonélvezetétől nem fosztotta volna meg, ehhez neki továbbra is joga van. Nem ismerünk olyan esetet, hogy a Belügyminisztérium a természetbeni járandóságot beszámítja a jegyző fizetésébe.

6. Az új közigazgatási törvény 86-ik szakaszának 2. bekezdése értelmében a Prefektus a községi bírót pénzbírsággal sújthatja. A törvény 163. szakasza értelmében a községi bírók állásuk alól felfüggeszthetők és eltávolíthatók a törvény 164. és 165. szakaszaiban körülírt esetekben.

7. Az új közigazgatási törvény 201. szakaszának második bekezdése értelmében a költségvetési tervezet a tanácsulást megelőzően 10 napi közszemlére teendő ki, míg a jóváhagyott költségvetés ellen jogorvoslatnak helye nincs. (A törvény 211. szakaszának utolsó bekezdése.) Megje-

gyezni kívánjuk, hogy a törvény 161. szakasza értelmében minden tanácsi határozat — így a költségvetésre vonatkozó is — az érdekeltek rendelkezésére bocsájtandó, kiknek joguk van kérni azokról hiteles másolatot, melyet az illető tisztviselők (jegyző) kiadni tartoznak.

8. Miután Ön már öt évvel ezelőtt kifizette az ügyvédnek az adás-vételi szerződés után járó költségeket és az ügyvéd vállalt kötelezettségének nem tett eleget, tegyen ellene az ügyészségnél bünvádi feljelentést és az ügyvédi kamaránál fegyelmi feljelentést.

Szociálisták

Alább felsoroltaknak köszönet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

B. D. Soimosul Mic, O. A. Suatu, B. A. Eliseni, M. I. Suseni, K. M. Marghita, H. T. Vlahita, Cs. J. Remetea.

ELŐFIZETŐINKHEZ! *Előfizetőink tudomására hozzuk, hogy könyvnaptárunkat 1937. évre is kiadjuk*

Magyar Naptár címen. *A könyvnaptárra minden egyes előfizető igényt tarthat teljesen ingyen, ha a f. év végéig szóló hátralékát kifizette, vagy rövid időn belül kifizeti. A könyvnaptárt most állítjuk össze s ha készen lesz, erről lapunkban értesítjük olvasóinkat. Egyébként a hátralékosokat nagyobb részt mind felszólítottuk kitöltött postautalvány felhasználásával és pár héten belül azokhoz is eljuttatjuk, akik ez évben még nem kaptak felszólítást.*

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: B. Gy. Seica Mic 305 (r. 1936 dec. 31-ig), B. Z. Trg. Mures 730, Sz. A. Camar 155, H. F. Socaciu 155, V. L. Sanmielau 155, B. L. Seini 150, L. Zs. Livada-Nou 155, Sz. K. Sibiu 155, Ifj. Sz. M. S.-e Nuseni 130, F. A. Fizea 155, L. A. Racosul de jos 143, özv. K. K.-né Azuga 155, J. B. Targu-Săcuenesc 230 (r. 1936 dec. 31-ig), K. J. Covasna 150, G. kör Lazarea 155, G. I. Frumosa 155, H. Szöv. Santaul-Mare 155, F. F. Episcopia 85, B. F. Vânători 275, H. S. Boesig 155, M. B. Silindia 155, K. B. Paresalma 200, B. G. Pănet 380, D. S. Borla 155, K. S. Nustalan 155, Sch. Gy. Foeni 155, K. N. K. Zanan 155, B. A. Irina 450, M. J. Metentiu 155, K. J. Tireanu 155 lej.

Aprohindelesok

Varrógépek, kerékpárok, gramofonok és ezek alkatrészecinek javítóműhelye. Pontos és gyors kiszolgálás. *Baumgarten Géza, Targu-Mures, Str. Calarasilor No. 19.*

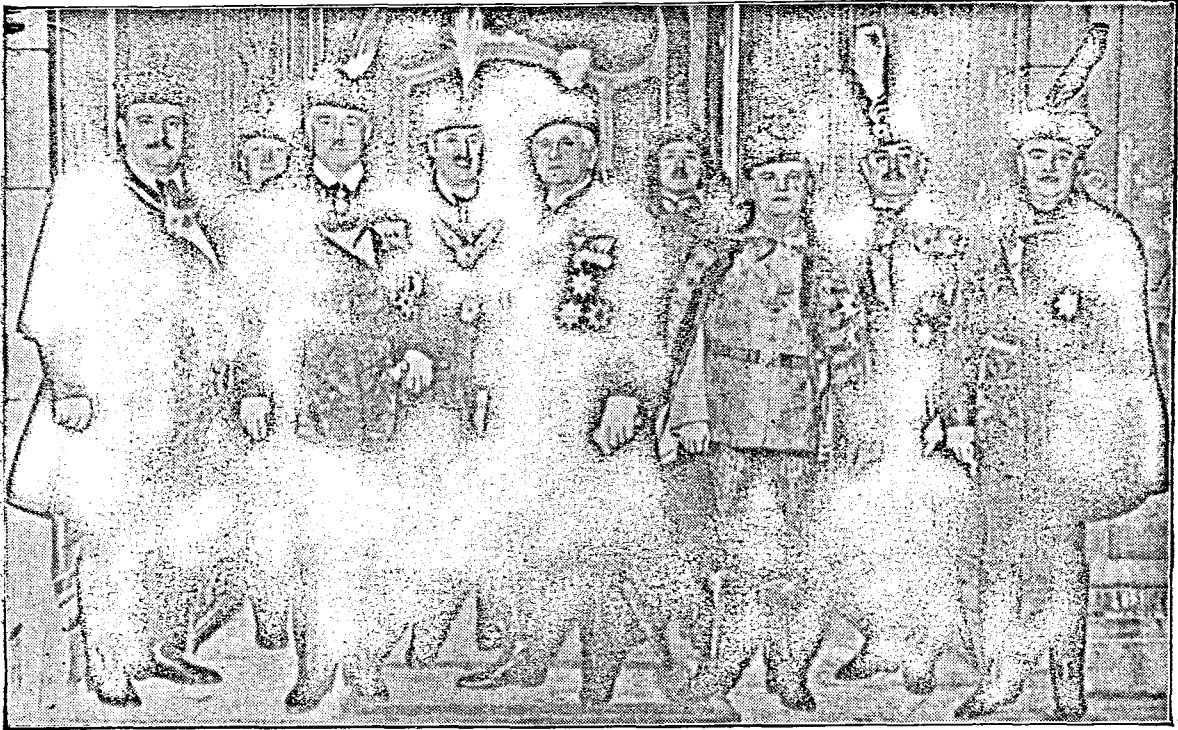
Otthonra vágó idősebb úri hölgyek gondozását elfogadják Irgalmas Nővérek. Cim: *Irgalmas Nővérek Cluj, Str. Goga 3*

Megvételre keresek 20 HP. motort árajánlással. Kézikötőgép eladó. Cim: *Kaltsov János Pîlul jud. Arad.*

Kérjen mutatószámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor
Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

A Darányi-kormány az eskütétel után a királyi Vár udvarában. Balról jobbra: Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, Bárciházi Bárczy István államtitkár, aki az eskütételnél az eskümentát olvasta, Darányi Kálmán miniszterelnök és földművelésügyi miniszter, Lázár Andor igazságügyminiszter, Kánya Kálmán külügyminiszter, Róder Vilmos honvédelmi miniszter, Fabinyi Tibamér pénzügyminiszter, Kozma Miklós belügyminiszter, Bornemisza Géza iparügyi és kereskedelemügyi miniszter.

Bemutakozott a Darányi-kormány.

Darányi magyar miniszterelnök kormánya mind a parlamentben, mind a felsőházban bemutatkozott. A miniszterelnök mindkét helyen nagyszabású beszédben fejtette a kormány szándékait. Az új magyar kormány a belső politikában a megfontolt haladás útján fog küzdeni. Küzdeni fog a rendbontás és belső béke megzavarása ellen, dolgozni fog a titkos választójog megvalósításán, ereje javát azonban gazdasági és pénzügyi feladatok megvalósítására kívánja fordítani, külpolitikai téren ápolni fogja a meleg összeköttetést és barátságot Olaszországgal és Ausztriával és az őszinte jó viszonyt Németországgal. Hálás barátsággal gondol Lengyelországra és Bulgáriára, amely államok Gömbös elhunytával olyan melegen adtak kifejezést rokonszenvüknek. A magyar külpolitika a béke alapján áll. A kormány ápolni igyekszik a barátságot Angliával és szívesen látná a jó viszonyt Franciaországgal is.

Darányi ezután hangoztatta, hogy a magyar kisebbségek ügyét a magyar kormány ezután is nagy figyelemmel fogja kísélni. Elismeri, hogy a Népszövetség egyes kérdésekben tevékenyen dolgozik, de a kisebbségi kérdésben nem áll hivatása magaslatán. Fel-

említette, hogy a múlt évben 435 kisebbségi kérvény közül csak hét került a tanács elé és a kisebbségi ügyosztály személyzetét a Népszövetségnél csökkentették. A magyar kormány minden rendelkezésére álló jogi eszközzel törekedni fog a kisebbségek helyzetének javítására.

Időhatározás.

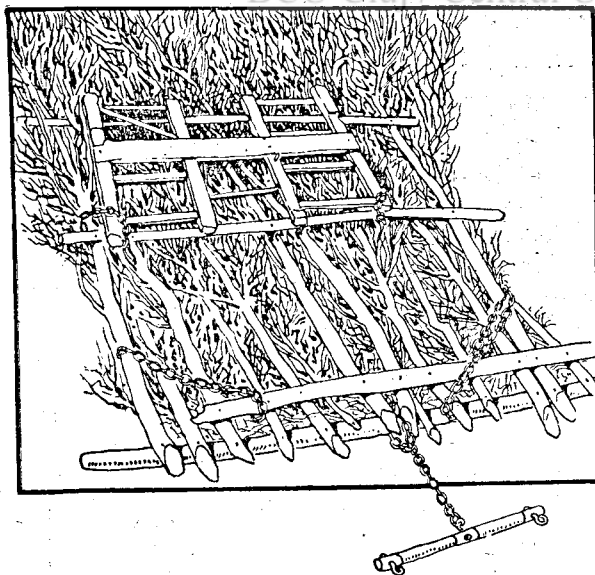
A feleség: Tegnapelőtt tegnap jöttél haza, tegnap ma jöttél haza, ha ma is holnap jössz haza, akkor visszamegyek anyámhoz.

Szépre, jóra ha van kedved,
Nem kell már el ereszkedned,
Aki segít s véled é ez:
Fordulj csak a Magyar Néphez.

Tanuld meg!

Készítsünk tövisboronát!

A tövisboronának a gazda sokoldalu hasznát veszi. Apróbb magvak elboronálásánál, tehát lóhere és lucernamag vetésnél a rendes boronák igen mély alátakarást végeznek s ezért nem szabad az ilyen magvakat nehéz

boronával megboronálni. Erre a célra kiválóan alkalmas az ágakból készített tövisborona. Jó hasznát lehet venni a tövisboronának szántások teljes elegyenlítésénél és jól felhasználható a rét és legelő ápolásánál is. Külföldön a tövisboronákat a gazdálkodás nélkülözhetetlen eszköze képpen tartják. Sajnos nálunk a gazdák alig ismerik és kevesen használják ezt a kitünő gazdasági eszközt. Képünkön bemutatjuk, hogy miképpen lehet egyszerűen tövisboronát készíteni ágakból és rőzséből.

A magyar díszítés alapformái.

Szép bokrétás díszítéseket mutatunk be, alig egy pár elem van ezeken a díszítéseken, de csoportosításuk, elrendezésük által gazdag, pompás hatásuk.

Alsó díszítésünkben a természetes és leegyszerűsített (stilizált) formák pompás vegyítését látjuk.

Olvassátok a Magyar Népkönyveit